

NEW YORK - SAD

San svakoga ljubitelja putovanja je New York

*Velika zelena oaza u srcu Manhattana je Central Park - džungla usred grada. *Neboderi i arhitektura kakve nema nigdje u Europi svima ostaju duboko u sjećanju

Central Park

San svakoga ljubitelja putovanja je New York, svjetsko poslovno i turističko odredište, potpuno neponovljiv doživljaj. Način i brzina života, neopisive gužve, neboderi i arhitektura kakve nema u Europi svima ostaju duboko u sjećanju. Mora se pogledati i neka kulturna predstava na Broadwayu, kao i mnogobrojne točke uličnih zabavljača po raznim trgovima. Brzo se uklopite i pojedete hot dog na uličnom štandu sjedeći na klupi ili stepenici obližnjeg parka. Da to je NY!

Delta Airlines

Mnoge avio kompanije voze do tamo, ali nitko direktno iz Hrvatske. Kako živimo u Rijeci odabrali smo stoga direktni Delta Airlines let iz Venecije za JFK. Let traje samo 8,5

sati, a nazad čak sat kraće. Vrijeme polazaka i dolazaka je idealno. Do NY je dnevni let pa pored ručka stalno su nudili neke grickalice i pića. Nazad je noćni let pa poslije večere se moglo odspavati do doručka i slijetanja. Više pogledajte ovdje. Po dolasku na aerodrom JFK slijedilo je dvosatno čekanje u redovima za provjeru vize, razgovor s carnicima, uzimanje otiska prstiju i slikanje vašeg jedinstvenog oka... Mislimi smo da svoju prtljagu više nećemo niti naći, ali ona se i dalje vozila pokretnom trakom iako odavno nije bilo natpisa s kojeg leta su. Do hotela smo uzeli taksi i putovali 80 minuta. Fiksna cijena je 68 \$ do Manhattana. Nešto je jeftinije ići posebnom željeznicom, pa presjeti na metro, ali kako je bio rush hour, a i

mali smo i dva velika kofera, rukiske, taxi je odlična opcija, pogotovo za grupu od više ljudi.

Hotel Shoreham

Bezbrije hotel u gradu. Turisti odsjedaju uglavnom na otoku Manhattanu, koji se nalazi između rijeka Hudson i East river. Cijene su zaista veoma visoke za naše, pa i zapadnoeuropske pojmove. Najjeftiniji pristojni hoteli su obično oko 200 € za noć u dvokrevetnoj sobi i to ne baš velikoj. Velike sobe iz američkih filmova nisu sobe koje ćete pronaći u NY, osim da ih platite i tisuću dolara za noć. Najviše su cijene oko Brodwaya, pa sve do Central Parka. To je u stvari poslovna četvrt, gdje ne odsjedaju samo turisti. Nešto su jeftiniji na ju-

Kip slobode i otok Ellis

Odšetali smo na najjužniju točku Manhattana do Battery Parka, koji je bio u fazi rekonstrukcije. Odatle polaze trajekti koji voze do Kipa slobode. Primaju oko 400 putnika i uvijek su puni. Kip slobode je na ulazu u luku i pozdravlja sve brodove koji dolaze od 1886. godine. Darovali su ga Francuzi prigodom proslave stote godine od neovisnosti. Pod zaštitom je UNESCO-a. S postoljem je visok 98 metara. Moguće je popeti se i u glavu uz posebnu doplatu i rezervirano je sve unaprijed šest mjeseci. Odatle smo produžili drugim trajektom na otok Ellis, gdje su prvo dolazili svi doseljenici u potrazi za boljim životom prošlih stoljeća. Tu se mogu vidjeti dvorane za prijem, mnoga svjedočanstva o raznim ljudskim sudbinama, imena doseljenika i potresne priče.

gu. Mi smo izabrali boutique hotel Shoreham**** i dobili sobu na osmom katu s odličnim pogledom na vrhove nebodera. Udaljen je svega 5 blokova od Central Parka i toliko na suprotnu stranu do Rockefeller Centra te 15 minuta pješice

do Times Squarea. U pravilu, doručak se posebno naplaćuje u svim hotelima i to dosta. Naš hotel je nudio u prizemlju u wireless free zoni besplatnu kavu, čaj i vodu.

New York CityPASS

Za posjetiti atrakcije treba odvojiti podosta novaca. Uz to, posvuda su dugački redovi. Ipak neka kulturna mjesta morate posjetiti, ma koliko koštalo. Preporuka je uzeti New York CityPASS koji nudi posjetu šest glavnih atrakcija od ponuđenih devet za 114 \$. Vrijedi 9 dana pa se mogu pogledati jedna ili dvije dnevno, što je optimalno. Naime, radno vrijeme većine muzeja je od 10 do 18 sati, pa se s obzirom na čekanja i potrebno vrijeme za obilazak od minimalno dva sata ne može obići niti više. Za pripremu puta najbolje je posjetiti stranicu NYCGO, koja je službena turistička agencija grada. Evo što je uklju-

čeno u New York CityPASS: Empire State Building, American Museum of Natural History, Metropolitan Museum, Top of the Rock ili Guggenheim Museum, Kip slobode i otok Ellis ili kružna tura brodom, 9/11 Memorial ili nosač aviona Intrepid. Za one koji planiraju vidjeti više od ovih šest atrakcija, moguće je uzeti skupljii New York Pass koji nudi posjetu 80 atrakcija, a cijena ovisi o broju dana.

Times Square

Kad smo se smjestili u hotel, prošetali smo do Times Square, gdje je centar života grada. Pored silnog neon-a i reklama, vlada neopisiva gužva. Praktično vas kolona pješaka nosi dok hodate. Tako je i danju i noću. Na mnogim mjestima kao svuda po gradu su postavljeni stolovi i stolice gdje možete sjesti, odmoriti, popiti kavu koju ste uzeли u obližnjem Starbucks-u ili poje-

sti nešto. U nedjelju smo imali priliku gledati skoro tisuću poklonika yoge kako vježbaju, a vikendom se tamo stalno nešto događa. Tu se križa Broadway sa Sedmom avenijom, gdje se nalazi velika većina kazališta. Kada čujete vrisku to znači da neka zvijezda upravo dolazi. Mi smo tako naišli na dolazak Lady Gage, koja je upravo ulazila na svoj koncert. Odlučili smo pogledati mjuzikl Mamma Mia, koji nas je oduševio unatoč cijeni karte na popustu od 100 \$.

Central Park

Prvo odrediste, džungla usred grada, Central Park. Prošli smo pred zgrade koncertne dvorane Carnegie Hall-a, koja slavi 155 godina postojanja. Jedan od bezbrojnih ulaza vodi preko trga Columbus posvećenom slavnom moreplovcu Columbu. Odatle se prekrasno vide redovi nebodera, a s druge strane velika zelena površina. Velika zelena oaza u srcu Manhattana je Central Park. Smijete šetati, trčati, voziti bicikl ili role. Posjetili smo njegov južni dio u subotu i dobro se nahodali usprkos ne baš lijepom vremenu i povremenom kiši. Zaista je predivan i napravljen po mjeri svakoga. Od velikih travnatih površina za ležanje i igru, terena za bejzbol, adrenalin igrališta za skejtere, mističnih dvoraca, ljetne pozornice, jezera za vožnju čam-

cima do lunaparka (zimi klizališta), zoološkog vrta i dva velika muzeja. Park se može obići kočijama, bici-klima i modernim riksama. Nas je jedan vješt prodavač nagovarao da nas provede za svega 75 \$ umjesto punе cijene od 180 \$, no ipak smo odlučili sami otkriti čari parka. Mnogi dijelovi parka posvećeni su nekoj slavnoj i povijesnoj ličnosti. Pa tako svoj kutak ima Shakespeare, ali i John Lennon na mjestu gdje je ubijen. Svatko može biti donator klupe u parku, a donacijom dobiva pločicu sa svojim imenom. Gotovo sve klupe imaju pločice i odlično su očuvane, eto odlje, "uvozne" ideje za naše komunalce.

National Museum of History i Metropolitan

Evo nas opet u Central Parku par dana kasnije, idemo obići povijesni muzej, koji se nalazi na Sedmoj aveniji uz sam Park. Unutra je predstavljena povijest osvajanja ovoga kontinenta te indijanska kultura prije dolaska bijelaca. Nakon dvosatnog obilaska odlazimo preko Central Parka do velikog drugog muzeja. U istočnom dijelu na Petoj aveniji nalazi se Metropolitan Museum of Art - muzej umjetnosti, utemeljen 1872. godine. U njemu se nalazi jedna od najznačajnijih zbirki europskog i američkog slikarstva te primijenjene umjetnosti iz svih dijelova svijeta. Posebno je zanimljivo impresionista i staro egipatske umjetnosti.

Avenije i ulice

Na Manhattanu se veoma lako snaći. Ulice i avenije su uglavnom označene brojevima. Avenije idu od sjevera ka jugu od 1-12, s tim da su umjesto četvrte ugurane još Lexington, Parc i Madison. Ulice su okomite i nose brojeve od 1 na jugu do 155 na sjeveru. Jedina ulica koja ide ukoso je Broadway. Na Prvoj aveniji uz East river je zgrada Ujedinjenih naroda. Najuži centar je između Pete i Šeste. Nedeljom se Šesta avenija zatvara za promet i pretvara, u veliko sajamšte, sa standovima gdje možete kupiti raznu robu, hranu svih svjetskih kuhinja. Ljudi šetaju gdje su jučer trubili bezbrojni auti, veći-

Brooklyn Bridge

Sedmi dan smo opet na jugu i otišli smo posjetiti dva etnički dosta čista dijela grada i poznati brooklinski most. Dio s Kinezima je Chinatown, a Taliani žive u Little Italy. Ustvari sve je podređeno tim kulturama u tim dijelovima. Tržnice, trgovine, restorani nude sve kao u tim zemljama. Zadržan je i jezik i natpisi. Tu nema visokih poslovnih nebodera i glamura. Odšetali smo potom do brooklinskog mosta, koji prelazi East river i povezuje Manhattan sa Brooklinom. Otvoren je 1883. godine kao najveći viseći most u svijetu sa rasponom između tornjeva od 486,3 m. Preko mosta se može prijeći i pješice. Mi smo ipak došli samo do prvog nosača i vratili se natrag.

nom taxi vozila, limuzine i terenci. Autobusi voze često duž jedne avenije ili ulice i lako se je snaći. Metro je veoma razgranat i najbrži način za stići negdje. Poželjno je da se uzme tjedna karta jer jedna vožnja košta minimalno 3 \$. Mi smo stoga na kraće relacije znali uzeti taxi poput pravih njujorčana. Kada kiša pada to je gotovo nemoguća misija. Zadnji dan našeg boravka, bila je zatvorena djelomično i Peta avenija radi Pride parade.

Rockefeller Center i Bryant Park

Krećemo duž Šeste avenije. Odmah, u sljedećoj ulici ispod našeg hotela je Muzej moderne umjetnosti MOMA. Na ulazu postavka hrvatskog umjetnika, razne instalacije mnogih svjetskih poznatih umjetnika. Prolazimo pored poznate dvorane Radio City Music Hall, gdje se održavaju svjetski poznati koncerti i razne predstave. Još ih je mnogo u okolini. Navratili smo u poznatu slastičarnu Magnolia bakery i probali slavni cupcake sa borovnicama. Nije nas oduševio kao donut (američke krafne) iz poznatog lanca Dunkin' Donuts. Izbor je veliki, a najviše su nam se svidjele boston-

ske s kremom. Cijena jedne je 1,2 \$, ali svi kupuju kutiju od 6 komada, koja predvečer košta svega 3,9 \$. Hamburger se uglavnom može naručiti u restoranima i mnogo je bolji i veći od onoga što se kod nas nude, ali je i cijena dvadesetak dolara. Najbolje se hrani u restoranima samoposlugama, gdje birate sami što ćete jesti i u kojoj količini. Poslije se tanjuri važu i dosta povoljno platite što ste uzeli.

U Rockefeller Centru se skuplja mnoštvo ljudi, koji u predahu kuhovine, sjede na klupama i po stepenicama. Jedan dan je osvanula šuma od velikih palmi. Drugi dan je nestala ogromna kamena skulptura koja je tu bila danima. Nova atrakcija je Top of the Rock, vidikovac sa koga se vidi Empire State Building. Konačno zadnji dan smo se popeli i mi. Čekali smo i lijepo vrijeme. Pogled sa 67. kata nebodera na cijeli grad uključujući i Empire State Building i Central Park. Ovaj puta smo malo taktizirali pa otišli u smiraj da na te vidjeli grad po danu i po noći, kada se milijuni svjetala s prozora nebodera pretvaraju u svjetlucave točkice. Tu je na Petoj aveniji i Katedrala Svetog Patrika.

Pogled s Top of the Rock

Empire State Building

Konačno smo stigli podno simbola grada, dugo godina najviše zgrade svijeta, Empire State Buildinga. Ispred njega je uvijek gužva i čeka se 2-3 sata da se popne liftom na 86. kat, odakle se prekrasno vidi grad. Njega smo posjetiti predzadnji dan, kada je padala kiša i pogled je bio potpuno drugačiji od očekivanoga. Vrhovi nebodera u oblacima i magli, jak vjetar i kiša, koji su nas brzo potjerali s otvorene terase u sigurnost iza staklenog zida. Ipak i to je trebalo doživjeti i vidjeti. Oni koji žele doplatiti mogu se potpeti na sam vrh na 102. kat, ali mi smo preskočili taj užitak.

Druge mjesto masovnog okupljanja je Bryant Park, mala oaza zelenila u moru nebodera. U njemu smo se često dolazili odmarati od dugih šetnji. U njemu je velika zgrada gradske knjižnice, koju ćemo posjetiti kasnije. Par koraka dalje od Parka i Pete avenije je glavna željeznička stanica Central Station, s koje ćemo otići vlakom za Washington. Pored nje je Chryslerov neboder, za koga kažu da je najljepši stari neboder u gradu, zbog svoga posebnoga bakrenog krova.

Muzej 9/11 i Wall Street

Peti dan smo otišli podzemnom željeznicom u južni dio Manhattana. Imali smo zakazanu posjetu jedinstvenom muzeju u svijetu, simbolom grada i američke borbe protiv terorizma. Kompleks i Muzej 9/11 posvećeni su rušenju twins nebodera WTC, 11. rujna 2001. godine. Dva velika bazena predstavljaju dva nebodera, a u podzemlju je muzej i veoma dirljiva priča, koja će svakome izmamiti suzu iz oka. Izgrađen je i novi neboder. Pored imena preko 3.000 ljudi, stradalih u napadu, mnoštvo je osobnih predmeta ljudi i uništenih dijelova twinsa koji podsjećaju na tu tragediju. Posebno ističu kamene "stepenice spasa", kojim

su se mnogi uspjeli spasiti nakon kolapsa liftova i drugih stepeništa. Odšetali smo i do obližnjeg Wall Streeta, burze, muzeja posvećenom indijancima, zgrade suda, vidjeli autobus kojim se kriminalci dovode na suđenje iz zatvora. Najzanimljija je bila predstava na trgu, koju su izveli nekoliko Afroamerikanaca preskačući grupu turista. I mi smo sudjelovali u njoj. Nasumice izabru iz publike poveću grupu ljudi i poredaju je, tvrdeći da će ju jedan preskočiti. Nakon toga nude publici da ih otkupi i da ih stave na početak. Sve to traje preko pola sata na veoma zabavan i humorističan način.

Interpid

Predzadnji dan našeg boravka posjetili smo na Hudson river usidreni nosač aviona Interpid, pretvoren u muzej na otvorenom. Pored mnogih aviona na palubi, može se vidjeti i space shuttle Enterprise. U unutrašnjosti nosača se može pogledati kako se odvijao život na plovćem gradu, ući u podmornicu i vidjeti još mnoga toga zanimljivoga. U svakom slučaju ovo je bila posjeta koja se pamti, sa željom da dodemo opet.

Tekst i slike: Vanja i Darko
www.pletikosa.com